AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2026 / 59 • Mayıs 2026

AVRUPA PARLAMENTOSUNUN TARAFLI POLİTİKASINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

İlaha KHANTAMİROVA

-

Ermenistan ve Azerbaycan arasında barışı destekleyen söylemlerin sürdüğü mevcut süreçte, diplomatik temaslar ve normalleşme yönündeki girişimler devam etmektedir. Avrupa Siyasi Topluluğunun mayıs ayında Erivanda düzenlenen 8. Zirve toplantısında her iki devlet yetkililerinin yaptığı olumlu açıklamalar bu sürecin önemli göstergelerinden biri olarak değerlendirilebilir. Yaklaşık 50 ülkenin devlet ve hükûmet başkanları ile Avrupa Birliğinin (AB) en üst düzey temsilcilerinin katıldığı zirvede Ermenistan Başkanı Nikol Paşinyan ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, barış sürecini güçlendirmeye yönelik adımlar atıldığını ve toplumların barış içinde birlikte yaşamayı öğrenmeye çalıştığını vurgulayan açıklamalarda bulunmuştur[1].

Bununla birlikte zirveden yalnızca birkaç gün önce Avrupa (Birliği) Parlamentosunun (AP) Ermenistanın demokratik dayanıklılığına destek verilmesine ilişkin kabul ettiği kararda Azerbaycanı haksız olarak eleştirmesi, resmi Bakü ile bazı AB kurumları arasındaki gerilimin devam ettiğini göstermiştir. II. Karabağ Savaşının ardından Azerbaycana yönelik eleştiriler içeren kararların sayısının artması, AP'nin taraflı yaklaşımının göstergesi olarak değerlendirilebilir. Son beş yılda sayısı 14e ulaşan bu kararlar karşısında resmi Bakünün tepkisi, ABye nota vermek ve Azerbaycan Parlamentosunun AP ile ilişkileri sonlandırması olmuştur[2].

AP'nin kararında, Ermenistan ile Azerbaycan arasında yürütülen barış ve normalleşme sürecine olumlu yaklaşıldığı ve sürecin hukuken bağlayıcı bir barış anlaşmasına dönüşebileceği perspektifiyle desteklendiği görülmektedir. Kararda ayrıca, Azerbaycanı Nahçıvana bağlayacak transit bağlantılarının yalnızca bölgesel ekonomik entegrasyon açısından değil, aynı zamanda Ermenistanın Rusyaya olan ekonomik bağımlılığını azaltabilecek stratejik bir unsur olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır[3].

Bununla birlikte, kararda Ermenistanın egemenliği, toprak bütünlüğü ve sınırların dokunulmazlığına yapılan güçlü vurgu, Azerbaycanın dolaylı biçimde potansiyel tehdit veya saldırgan aktör olarak çerçevelenmesine yol açabilecek bir söylem üretmektedir. Zira, Azerbaycan tarafı, resmî açıklamalarında Ermenistanın toprak bütünlüğüne yönelik herhangi bir iddiasının bulunmadığını defalarca belirtmiş ve son dönemdeki ekonomik ve diplomatik temaslar da bu yaklaşımı destekler nitelikte olmuştur.

Diğer taraftan, ABnin Ermenistan sınırında konuşlandırdığı AB Ermenistan Misyonu'nun (EUMA) görev süresini 2025 Ocak ayı itibariyle uzatması[4] ve bunu istikrarı destekleyici unsur olarak göstermesi çeşitli tartışmaları beraberinde getirmektedir. Bu çerçevede, Ermenistan Cumhurbaşkanının son iki yılda bölgede sınır çatışmasının yaşanmadığı ve can kaybının olmadığı yönündeki açıklamaları kararın önemini sorgular niteliktedir.

AP'nin Azerbaycanı eleştirdiği son kararında dikkat çeken hususlardan biri, Paşinyanın 11 Mart 2026 tarihinde Strazburgda AP'de yaptığı konuşmanın karara dayanak olarak gösterilmesidir[5]. Paşinyan, söz konusu konuşmasında Azerbaycanın ekonomik kısıtlamaları kaldırmış olmasından dolayı teşekkür etmiş ve 2025 yılının 1991den bu yana can kaybının yaşanmadığı bir yıl olduğunu vurgulamıştır. Bununla birlikte Paşinyan, Karabağdan göç eden Ermenilerin duygularının istismar edilmemesi gerektiğini ifade etmesine rağmen[6] AP kararında Ermenilerin uluslararası güvenceler altında güvenli, engelsiz ve onurlu bir şekilde geri dönüş hakkına destek verildiği görülmektedir. Zira, daha önceki değerlendirmelerimizde de belirtildiği üzere[7], Karabağ Ermenilerinin kendilerine sağlanan tüm güvencelere rağmen, kendi iradeleri doğrultusunda ve herhangi bir zorlayıcı unsur olmaksızın Ermenistana döndükleri bilinen husustur.

Bugün kalıcı barışa doğru ilerleyen süreçte, tarafların barışın tesisine yönelik çabalarına ve devlet yetkililerinin süreci destekleyen açıklamalarına rağmen, AP dengeli bir yaklaşım geliştirmek yerine süreci daha da derinleştiren ve taraflardan birini işgalci bir aktör olarak konumlandıran bir söylem benimsediği görülmektedir.

Bu bağlamda, AP Başkanı Roberta Metsolanın göreve başlama konuşmasında Hristiyan kimliğini öne çıkarması[8] ve devamında Avrupa ve Hristiyan değerleri bizi birbirimize bağlıyor, ortak inançlarımız ve çıkarlarımız şeklindeki ifadeleri[9] AB kurumlarının karar alma süreçlerinde dini ya da kültürel referansların etkisi yönünde tartışmaları da gündeme getirmektedir.

Öte yandan, AP'nin Azerbaycana yönelik kararlarının sahadaki siyasi gerçeklik üzerinde doğrudan bağlayıcı bir etkisinin bulunmadığı da dikkate alınmalıdır. Bu çerçevede, AB'nin demokrasi ve insan hakları söylemi ile bölgesel siyasi tutumu arasındaki uyum meselesi tartışılmaya devam etmektedir.

**Görsel: Anadolu Ajansı*

[1] Ermenistan Başbakanı Paşinyan: Azerbaycan ile barışı güçlendirmek için yakın iş birliği içinde çalışıyoruz, 15 Mayıs, 2026, https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ermenistan-basbakani-pasinyan-azerbaycan-ile-barisi-guclendirmek-icin-yakin-isbirligi-icinde-calisiyoruz/3926253

[2] İlham Əliyev Avropa Siyasi Birliyinin 8-ci Zirvə toplantısında video bağlantı formatında çıxış, 15 Mayıs, 2026, https://president.az/az/articles/view/72272

[3] JOINT MOTION FOR A RESOLUTION on supporting democratic resilience in Armenia, 15 Mayıs, 2026, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RC-10-2026-0195_EN.html

[4] JOINT MOTION FOR A RESOLUTION on supporting democratic resilience in Armenia, 15 Mayıs, 2026, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RC-10-2026-0195_EN.html

[5] JOINT MOTION FOR A RESOLUTION on supporting democratic resilience in Armenia, 27 Mayıs 2026, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RC-10-2026-0195_EN.html

[6] "Barışın tek garantisi yine barıştır", 15 Mayıs 2026, https://www.agos.com.tr/tr/haber/barisin-tek-garantisi-yine-baristir-39778

[7] Ermenilerin Karabağdan Göçü Ve Yeni Soykırım İddiaları, 18 Mayıs, 2026, https://avim.org.tr/tr/Analiz/ERMENILERIN-KARABAG-DAN-GOCU-VE-YENI-SOYKIRIM-IDDIALARI

[8] Being pro-life must also mean protecting children - Roberta Metsola, 15 Mayıs, 2026, https://www.independent.com.mt/articles/2018-05-05/local-news/Being-pro-life-must-also-mean-protecting-children-Roberta-Metsola-6736189310

[9] In Veritate Award given to EP President Metsola for her achievements in combining Christian and European values, 15 Mayıs, 2026, https://www.comece.eu/in-veritate-award-given-to-ep-president-metsola-for-her-achievements-in-combining-christian-and-european-values/

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: KHANTAMİROVA, İlaha. 2026. "AVRUPA PARLAMENTOSUNUN TARAFLI POLİTİKASINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 59. Mayıs 18. Erişim Kasım 08, 2026. https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/AVRUPA-PARLAMENTOSUNUN-TARAFLI-POLITIKASINA-ILISKIN-DEGERLENDIRME

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır